

תחרות רשימות מס' 7

„כיצד נפיק את מלוא התועלת — לצבא ולחייל — מחצי שנה של עבודה חקלאית בסיום שרותו“

סרן יוסף ראובני מצביע על הרתיעה הקיימת אצל חיילים לא מעטים בפני המאמץ הפיזי הממושך הכרוך בעבודה חקלאית. הוא רואה את הסיבה לכך בחינוך לאומי-חלוצי לקוי, ואף מציע את הפתרון הנראה לו :

„תגובתם השלילית של מסיימי השירות מצא את ביטוי ביחסם לעבודה במשק ובמשמעת הצבאית במחנה. הי- מפקדים אשר קיבלו את מסיימי השירות חייבים היו לבצע פעולות הסברה מרובות... אין המפקד מסוגל להבטיח שפיקודו יבצע את עבודתו במשק כלב שלם ובמלוא המרץ. לדעתי יש להתחיל בתכנית הסברה על נושא ההכשרה החקלאית עוד ביחידות-הואם של החיילים. הרצאות הסברה אלו חייבות להתן על ידי מרצים מנוסים אשר יצליחו למצוא שפה משותפת עם החיילים. הרצאות אלו תועלתן גם בזה שהן עלולות להקטין במידה רבה את המשבר הנפשי העובר על החייל בעת עברו לחלק האחרון של שירותו בצבא. בד בבד עם פעולות ההסברה יש לשכנע את „מסיימי השירות“ ש תקופת השירות במשקים הנחלק בלתי נפרד מתקופת שירותם הקודמת מבחינת המשטר והסדר הצבאי. יש לקיים לגביהם משטר צבאי חמור וקפדני: מסורים, משמעת, התעמלות-בוקר וכו'. יש לזכור שאם תבוא התפרקות מהמשטר הצבאי באופן אבטומטי תבוא גם התפרקות ממשמעת העבודה.“

אף צבי גלר ברשימתו מצין את בעיית רצון העבודה אצל „מסיימי-השירות“, אלא שגישתו — והפתרון שבעקבותיה — שונים לחלוטין :

„מובן מאליו כי בזמן שהותם במשק יכול המשק ל- הוסיף לחייל על משכורתו החדשה — שהיא נמוכה בתנאים אלה. דבר זה יביא לידי עידוד החיילים להמסר לעבודתם היום-יומית אין לרכז אותם לעבודות המנויות, כי בעבודות כגון אלו לא תצלח כל שיטה ליעול- העבודה.“

בסיכום דבריו מצביע צבי גלר על התועלת הרבה שתצמח לחייל, הן כאזרח והן כלוחם. כי תקופת העבודה החקלאית :

הרשימות שהגיעו למערכת מבליטות ברובן את חשיבותה של מחצית השנה של עבודה חקלאית ב- סיום השרות הצבאי למשק המדינה, הן בהפניית כוח אדם לעזרה לחקלאות — ובעיקר למשקי הספר, והן בהקלת המעמסה אותה מטיל סעיף האחזקה על תקציב הבטחון. אין ספק שנקודות אלו — ונוספות — היו לעיני הגוף המחוקק של המדינה שאיפשר את תקופת העבודה החקלאית במסגרת השרות ה- צבאי.

שתים מהרשימות — זו של צבי גלר, איש ה- מושב השיתופי ניר-גלים, וזו של סרן יוסף ראובני, דגות בבעיות המתעוררות בתקופת העבודה החק- לאית בסיום השירות הצבאי.

הרשימות מבליטות שתי נקודות מבט: של ה- חקלאי, הצריך לקבל את החיילים לעבודה במשקו ושל המפקד איש-הצבא, הדואג לשלמותה של ה- מסגרת הצבאית לנוכח הקשיים המתגלים בעת העברתה של היחידה למשק, לעבודה חקלאית.

צבי גלר מצביע על שני קני-מידה — הסותרים כשלעצמם — למיון החיילים לפני שליחתם לעבודה החקלאית: — קנה-המידה החברתי, וקנה-המידה המקצועי. הוא כותב :

„החיילים אשר עומדים לפני כניסתם למחצית השנה החקלאית יסרו פרטים על מקצועם האזרחי לקצין הממונה עליהם או למוסדות המספלים בדבר, ואלה ירכו את החומר וימיינו אותו. יש להשתדל לשלוח חברות שלמות של חיילים אשר היו יחידו תקופה ממושכת, ולא לקבץ חיילים כוודים מגוונים שונים ולשלחם למשק כדי שיתלכדו שם לחברה. באם אי-אפשר לרכז קבוצה גדולה, אפשר לשלוח קבוצות קטנות בנות 4-5 איש מכל גדוד ובמשק יתלכדו עם יתר הקבוצות; המשק כשלעצמו יודע לצבא על מספר החיילים וה- מקצועות הרצויים לו מבחינת גיוון הענפים. עם הגיע תאריך ההעברה יוכנסו ישר לענפים. הדבר יעזור ל- קליטתם במשק, והסתגלותם לחיים חדשים.“

מהמולת הרחוב, רחוק מהפרסומת הקלוקלת, יחיה חייל
זה מחצית השנה ויראה כי אכן ישנם גם ערכים שונים
מצאה שהכיר לפניו.

* * *

למערכת לא הגיעה הפעם רשימה אשר תקיף את
הבעיה כולה ותהיה ראויה לפרסום בשלמותה ולפרט.
אך המערכת החליטה להעניק „פרסי־ניחומים“
לצבי גלר ולסרן יוסף ראובני — את הספר „קרבות“
תש”ח“ בהוצאת „מערכות“, אשר ישלח לכתובתייהס.

„כאן במשק הוא יכיר קפלים שונים של אדמה, מצבים
שונים בקיץ ובחורף, יבחין בין אדמות שונות שידיעתן
חשובה עד למאד בעבירות כל־רכב ועוד. יכיר שבילים
שונים, צמחיה שונה שהיא משתנה עם העונה. ידע
להעריך מרחקים בצורה ריאלית וידע לעצוד לפי אותם
המרחקים. בקיצור, הוא חייה תקופה לא מבוטלת בשדה,
והדבר ירחיב את אפקו בתחום השדאות. דבר נוסף אשר
ישפיע בלי ספק על חייל זוהי הקירבה לאיש המשק אשר
כל סיפוקו לא בתי־מידות ותנויות־פאר, כי אם שדה
חרוש כהלכה, או גשם במונו. כאן, במקום זה, רחוק

המערכת מפנה את תשומת לבם של הקוראים, כי רשימות לתחרות מס' 8

„מה, וכיצד, צריך לעשות מפקד־כיתה ומפקד מחלקה — בשטחים ובאמצעים
השונים — כדי להעלות את הכושר הגופני של פיקודיו?“

שתוצאותיה יתפרסמו ב„מערכות“ בחוב' צ"ח — מתקבלות במערכת עד תאריך 10.12.55.

שלחו רשימותיכם לתחרות רשימות מס' 8.

צינור בספרו „תולדות, כינים והיסטוריה“ מצביע על העובדה שרוב האבודות בנפש במלחמות השונות נגרמו ע"י
מגפות. הדבר, טיפוס הבהרות, הטיפול והחוליע היו למלומים למנצחים ולמנוצחים כאחד, והפילו את חלליהם
ללא רחמים.

עם התפתחותה של הרפואה המונעת התחילו בנקיטת צעדים והפחתת סכנת המגפות הן ע"י שמירת תנאים
סניטריים מתאימים והן ע"י חסונם של החיילים נגד המחלות השונות, ולזכות אמצעים אלה יש לזקוף את
העדרן של מגפות בצבאות הלוחמים במלחמת העולם השניה ובמלחמת קוריאה. כיום אין כבר צבא סדיר בעולם
שלא יקפיד על חסום השיטתי והיעיל של חייליו, מתוך ידיעה ברורה של ערך פעולה זאת.

השיבות מיוחדת יש ליחס לחסון נגד הצפרת (טטנוס) שהיא מהווה סכנה חמורה ביותר לצבא לוחם.
הנסיכון שנרכש במלחמת קוריאה הוכיח שברוב המקרים היה מספיק להזריק לחיל הפצוע שקיבל חסון ראשוני,
מנת דחף של התרכיב בלבד, מבלי להשתמש בנסיוב הנגד, כפי שזה היה מקובל קודם, כדי להציל את חייו.
השימוש בתרכיב מונע היוצרות רגישות יתר בגופו של הפצוע, רגישות המתהה עקב מתן הנסיוב והעלולה
להביא לידי סבוכים קשים ביותר בעת מתן נסיוב בפעם שניה בעת פציעה נוספת.

השיטות להכנת חמרי חסון חולכות ומשתפרות מדי יום ביומו. מטרתם של החוקרים לייצר תרכיבים
יעילים מבלי יגרמו לתגובות, כגון חום, העלולות להוריד את כושר הפעולה של הכוחות הלוחמים.

צה"ל, כמו כל צבא מודרני, דואג לחסון חייליו ומבצע פעולה זאת בשיטתיות. התרכיבים מיוצרים בארץ
ע"י המעבדה למחקר אנטיביוטי וייצור תרכיבים „רפא“ של ד"ר ב. ש. לוי בירושלים, חברת „רפא“ היא גם
החברה הידועה ביותר כיצורן ויצואן של תכשירי פניצילין, סטרפטומיצין וכו'.